

Informationssystem Brandrisk skog och mark 2004

2001 infördes ett nytt beslutsstöd för bedömning av brandrisk i skog och mark. Informationssystemet benämns *Brandrisk skog och mark* och är tillgängligt via Internet. Sedan systemet infördes har det successivt modifierats och anpassats till användarnas behov. I år kommer en ny modell för prognostisering av gräsbrandrisk att finnas. Nya rutiner införs för hur meddelandeservicens sändlista ska uppdateras. De som beställer denna service får vid stor brandrisk ett meddelande via fax eller e-post. Vi vill här ge en kort och övergripande information om systemet. En mer ingående information finns att tillgå i anslutning till applikationen.

Systemet innehåller en prognosmodell för gräsbrandrisk och två modeller för prognostisering av brandrisk i skog och mark:

- Gräsbrandsrisken beräknas utifrån väderdata och om det kan finnas brännbart fjolårsgräs.

Följande prognosdata redovisas i systemet:

- snötäckt mark
- liten/måttlig gräsbrandsfara
- stor gräsbrandsfara
- liten/måttlig gräsbrandsfara och avtagande gräsbrandssäsong
- stor gräsbrandsfara och avtagande gräsbrandssäsong
- gräsbrandssäsongen slut

- HBV som är en hydrologisk modell och som framförallt tar hänsyn till markens fuktighet.

Prognosen redovisas med bland annat *index för uttorkning* i sex risknivåer baserat på ett viktat markfuktighetsvärde:

Index för uttorkning

- 1 Mycket blött
- 2 Blött
- 3 Måttligt blött
- 4 Torrt
- 5 Mycket torrt
- 5E Extremt torrt

- FWI som utgår från den kanadensiska modellen för brandriskberäkning och ger en uppfattning om brandrisken i framförallt markens ytlager och ytvegetationen.

Prognosen redovisas med bland annat *brandriskindex* i sex risknivåer:

- 1 Mycket liten brandrisk
- 2 Liten brandrisk
- 3 Normal brandrisk
- 4 Stor brandrisk
- 5 Mycket stor brandrisk
- 5E Mycket stor brandrisk, extremt torrt

Informationssystemet brandrisk skog och mark är tillgängligt via Internet under perioden 1 mars–31 augusti. Under tiden 1 mars–31 maj prognostiseras risk för gräsbränder och under tiden 10 april–31 augusti allmän prognostisering av risk för bränder i skog och mark samt under tiden 1 maj–31 augusti även åskriskprognoser.

Systemet innehåller också:

- prognos för relativ luftfuktighet,
- prognos för vindstyrka och vindriktning,
- prognos för åskrisk i fyra risknivåer,
- registrering av blixtrar som uppdateras fyra gånger per dygn,
- länkar till landväderprognos och varningar.

Huvuddelen av systemets information kan fås som färg-raster på en kartbild över landet samt som grid-data i tabellform.

Presentationen sker med en upplösning i rutor som är 22 x 22 kilometer. Detta innebär att brandrisksituationen kan utläsas för drygt tusentalet sådana rutor i landet där varje ruta har ett tiotal variabelvärden.

Meddelande vid stor brandrisk måste beställas

Informationssystemet brandrisk skog och mark förutsätter i första hand att den som har behov av informationen själv hämtar den via Internet. För den som därutöver önskar få ett aktivt meddelande, via fax eller e-post, om när stor brandrisk råder kan denna möjlighet erbjudas. Denna kompletterande service riktar sig i första hand till kommunala räddningstjänster, länsstyrelser och SOS Alarm AB:s larmcentraler.

För den som anmält behov kommer information att sändas till anmält faxnummer eller e-postadress enligt följande:

- under perioden **1 mars–31 maj** vid stor (eller mycket stor) risk för **gräsbränder**,
- under perioden **10 april–31 augusti** vid stor (eller mycket stor) **allmän risk för bränder i skog och mark**.

Vid brandrisk i något område i landet kommer samtliga de som anmält behov av meddelandeservicen att få meddelandet.

Meddelandet som utsänds är en bearbetning av det underlag som SMHI har tillgång till och några av dessa uppgifter återfinns i Internetversionen av prognosen.

Formuleringen i meddelandet kommer att vara (*exempel*): *Stor brandrisk i nordöstra Götaland och östra Svealand. Mycket stor brandrisk och extremt torrt i södra Norrlands kustland.*

Beställning och uppdatering av sändlistan för meddelandeservice

Beställning eller ändring av e-post eller fax för meddelandeservice görs till:

e-post: **nonstop@smhi.se**

Viss begränsning finns vad gäller kapacitet vid distribution. Framförallt gäller detta faxdistribution varför mottagande via e-post rekommenderas. Prioritering kan komma att behöva göras. Generellt gäller att en motta-

gare (till exempel kommunal räddningstjänst, länsstyrelse) endast får ange en mottagaradress (faxnummer eller e-postadress). Räddningsverket beslutar om eventuell prioritering av mottagare.

Användningsområden

Informationssystemet brandrisk skog och mark kan användas för:

- beslut om eldningsförbud. Observera särskilt att den höga upplösningen i informationssystemet brandrisk skog och mark (22 x 22 km) kan innebära att ett geografiskt område (en kommun eller ett län) kan omfattas av ett flertal olika brandrisknivåer. Ett särskilt Aktuellt från Räddningsverket (Aktuellt nr 3-2004, "Eldning utomhus") informerar mer ingående i frågan.
- planering av beredskap för kommunal räddningstjänstverksamhet,
- beslutsstöd vid pågående större skogsbränder,
- stöd vid information i samband med naturvårds- och hyggesbränningar eller annan verksamhet inom skogsnäringen som medför brandrisk och brandspridning,
- planerings- och beslutsstöd vid genomförande av bevakningsåtgärder, t ex skogsbrandbevakning med flyg. Observera särskilt att Räddningsverket avvecklat sitt engagemang i skogsbrandbevakningen. Eventuell fortsatt skogsbrandbevakning kan dock självklart ske genom andra intressenters organisering och finansiering. Informationssystemet brandrisk skog och mark kan då vara ett bra stöd för planeringen.

Tillgång till informationssystemet

På Räddningsverkets hemsida www.srv.se kommer en del av informationssystemet brandrisk skog och mark att presenteras (kartor). På www.srv.se presenteras information som inte kräver någon behörighet. Kartorna ger en övergripande och allmän presentation av brandrisk-situationen och riktar sig i första hand till allmänheten, massmedia med flera. För att få fullständig tillgång till de uppgifter som informationssystemet kan tillhandahålla och där uppgifterna mer riktar sig till den som behöver göra mer ingående analyser av brandrisksituationen krävs särskild behörighet med användarnamn och password. Behörigheten får inte spridas vidare till andra än mottagare av detta Aktuellt från Räddningsverket (det vill säga kommunala räddningstjänster, länsstyrelser, SOS Alarmcentraler etcetera). Det fullständiga informationssystemet brandrisk skog och mark kan nås på följande sätt: <http://produkter.smhi.se/brandrisk/>

- Ange login: *brandris*
- Ange password: *risk4brand*

Nyttjanderätt

Räddningsverkets avtal med SMHI innebär att kommunala räddningstjänster och länsstyrelser äger rätt att använda alla uppgifter i informationssystemet utom åskriskprognoserna för sådana uppgifter som normalt ligger inom det egna ansvarsområdet t ex för att förebygga brand eller underlätta vid upptäckt av brand. Spridning av uppgifterna till tredje part är tillåten i syfte att begränsa, förhindra eller förebygga bränder. *Åskriskprognoserna omfattas inte av denna möjlighet och får inte spridas till tredje part.*

Konsultation jourhavande meteorolog via telefon

Då särskilda behov av uppgifter föreligger framförallt hos kommunala räddningstjänster, till exempel vid pågående skogsbränder, kan jourhavande meteorolog vid SMHI kontaktas, telefon 011-17 01 04.

Support och felanmälan

För support och felanmälan för informationssystemet brandrisk skog och mark hänvisas till Räddningsverkets RIB-enhet, telefon 054-13 55 30 (telefonid 0900-1100, 1300-1500) eller e-post: rib@srv.se

Räddningsverkets kontaktpersoner

Lennart Larsson
telefon 054-13 53 74, e-post lennart.larsson@srv.se

Leif Sandahl
telefon 054-13 53 12, e-post leif.sandahl@srv.se

Detta SRV-Aktuellt ersätter SRV-Aktuellt nr 1 mars 2003.

Tidigare nummer av Aktuellt från Räddningsverket under 2004

- Nr 1-04 Sotningsverksamheten enligt bestämmelserna i lagen och förordningen om skydd mot olyckor
- Nr 2-04 Tillsyn av brandskyddet enligt lagen om skydd mot olyckor
- Nr 3-04 Eldnings utomhus